

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Enfermería Comunitaria I		Código	661G01014
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Seijo Bestilleiro, Rocio		Correo electrónico	r.seijob@udc.es
Profesorado	García Rodríguez, María Teresa Seijo Bestilleiro, Rocio		Correo electrónico	m.t.garcia.rodriguez@udc.es r.seijob@udc.es
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	O desenvolvemento da asignatura debe familiarizar os estudantes co método epidemiolóxico para utilizalo a cotío como instrumento de traballo na análise, planificación e realización das súas actividades de cuidados (promoción, prevención, diagnósticas, curativas e de investigación). Especialmente contextualizado no ámbito poblacional co estudo dos grandes problemas de saúde que afectan as nosas comunidades.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A29	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A30	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A31	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde mais relevantes nunha comunidade.
A32	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poblacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
A33	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B10	Capacidade para adaptarse ás situacións novas.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C10	CB2.- Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C11	CB3.- Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4.- Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Comprender a evolución histórica e a situación actual da enfermidade comunitaria. Identificar o obxectivo fundamental das intervencións das enfermeiras/os na comunidade.	A30 A33	B6 B10 B16 B20 B24	C10 C11 C12
Identificar e analizar factores determinantes da saúde (biolóxicos, ambientais, estilos de vida, e sistemas sanitarios).	A29 A30	B1 B3 B16 B24	C4 C10 C11 C12
Desenvolver habilidades para identificar, analizar e interpretar datos estatísticos referidos a estudos poboacionais.	A31 A32	B1 B3 B6	C8 C10 C11 C12
Utilizar ferramentas informáticas de utilidade para análise de datos tabulados e análise estatístico de bases de datos.	A29 A30 A31 A32	B1 B3	C6 C8
Características e obxectivos dos distintos tipos de estudos epidemiolóxicos. Técnicas e instrumentos de recollida de datos.	A29 A30 A31 A32	B1 B3 B6	C6 C8 C11
Describir a epidemioloxía das enfermidades transmisibles e non transmisibles na comunidade.	A29 A30 A31 A32 A33	B1	C8

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO I.- SALUD E FACTORES DETERMINANTES	-Conceptualización e evolución do concepto de saúde -Factores determinantes da saúde: Biolóxicos, ambientais, estilo de vida e servizo sanitario -Repercusións dos determinantes da saúde na saúde individual, familiar e comunitaria
BLOQUE TEMÁTICO II.- FUNDAMENTACION TEÓRICA E XENERALIDADES DA SAUDE PÚBLICA E ENFERMARÍA COMUNITARIA	-Concepto e funcións da saúde pública. A saúde pública en España -Funcións e actividades da saúde pública: A promoción da saúde. Programa de actividades preventivas e de promoción da saúde. -Da enfermidade da saúde pública á enfermidade comunitaria. Situación actual. -A comunidade como suxeito de atención da enfermidade comunitaria -O diagnóstico de saúde na comunidade e planificación sanitaria para enfermeiros comunitarios
BLOQUE TEMÁTICO III.- DEMOGRAFIA E ESTATÍSTICAS DE POBOACIÓN	-Fontes de información demográfica. -Estrutura de poboación. -Mortalidade. Esperanza de vida. Natalidade e fecundidade. -Movementsos migratorios. -Transición demográfica, epidemiolóxica e sanitaria. -Medidas de frecuencia de enfermidade

BLOQUE TEMATICO IV.- EPIDEMIOLOXÍA XERAL	<ul style="list-style-type: none"> -Concepto de epidemioloxía dentro da saúde pública -Historia natural das enfermidades -Determinación de causalidade -Epidemioloxía das enfermidades transmisibles -Epidemioloxía das enfermidades non transmisibles -Vixilancia epidemiolóxica
BLOQUE TEMATICO V.- EPIDEMIOLOXÍA CLÍNICA	<ul style="list-style-type: none"> -Validez das probas diagnósticas -Detección precoz de enfermidades con probas de cribado
BLOQUE TEMATICO VI.- EPIDEMIOLOXÍA APLICADA	<ul style="list-style-type: none"> -A epidemioloxía na planificación dos servizos de saúde -¿Qué é un diagnóstico de saúde? -¿Qué indicadores están accesibles?

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B6 B10 B16 B20 B24 C4 C6 C8	2	35	37
Sesión maxistral	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B6 B16 B20 B24 C6 C8	14	42	56
Prácticas a través de TIC	A32 B1 B3 C8	6	0	6
Traballos tutelados	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B10 B16 B20 C6 C8	14	0	14
Proba de ensaio	A29 A31 A32 B1 B3 B10 B16 B20 B24 C4	2	20	22
Lecturas	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B6 B16 B24 C4 C6 C8	4	10	14
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Proba escrita tipo test e/ou pregunta curta.
Sesión maxistral	Actividade na que o profesor expón de maneira oral e con medios audiovisuais contidos teóricos do programa e a orientación bibliográfica dos mesmos.
Prácticas a través de TIC	Actividade na que os estudantes traballarán con tres programas que permiten realizar análise estatístico e epidemiolóxico.
Traballos tutelados	Actividade na que os estudantes de forma autónoma profundizan e relacionan coñecementos expostos polo profesor.
Proba de ensaio	Proba individual escrita de preguntas cortas e exercicios.
Lecturas	Actividade na que o estudante a través da lectura de artigos científicos analiza os tipos de estudos de investigación e a metodoloxía.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Proba obxectiva Sesión maxistral Lecturas Traballos tutelados Prácticas a través de TIC Proba de ensaio	<p>A atención personalizada relacionada coa proba obxectiva ten como finalidade atender ás consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia. Farase de forma individualizada, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico ou video-conferencia.</p> <p>A atención personalizada relacionada cos traballos tutelados ten como finalidade orientar os estudantes na realización dos traballos. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través de video-conferencia.</p>
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B6 B10 B16 B20 B24 C4 C6 C8	<p>A proba constará de preguntas tipo test e/ou preguntas cortas relacionadas con contidos teóricos, lecturas, e traballos tutelados. Cada resposta errónea restara 0,125 puntos.</p> <p>Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. A puntuación mínima para superar a proba será de 5. É preciso ter esta aparte aprobada para facer media ca parte practica.</p>	60
Traballos tutelados	A29 A30 A31 A32 A33 B1 B3 B10 B16 B20 C6 C8	<p>A avaliación dos traballos farase tendo en conta os seguintes apartados:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Traballo cos programas Excel, Epidat e SPSS -Descrición e síntese da información dos contidos ou temas relativos aos traballos -Exercicios realizados de forma individual <p>Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. A puntuación mínima para superar a proba será de 5. Fara media ca proba obxectiva aínda que non se supere a puntuación mínima desta parte</p>	40

Observacións avaliación
<p>A cualificación de Matricula de Honra poderá ser obtida polos alumnos que teñan un mínimo de 9, tendo preferencia os que obtiveran a nota máis alta. En caso de igual puntuación e haxa máis aspirantes que matrículas, prevalecerá o alumno que obtivese a maior nota na metodoloxía de maior peso porcentual.</p> <p>A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.</p>

Fontes de información	
Bibliografía básica	<p>BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA:1.- Argimón Pallàs JM, Jiménez Villa J. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. 5ª ed. Madrid: Elsevier; 20192.- Hernandez-Aguado I, Lumbreras Lacarra B. Manual de Epidemiología y Salud Pública para Grados en Ciencias de la Salud. 3ª ed. Panamericana; 20183.- Celentano & Szko. GORDIS Epidemiología. 6ª ed. Madrid: Elsevier; 2019.4.- Piedrola Gil. Medicina Preventiva y Salud Pública. 12ª ed. Madrid Elsevier: 20165.- Martínez JR, Del Pino R (2020). Manual práctico de enfermería comunitaria. BARCELONA: EISEVIER6.- Acinas P et al. (2018). Enfermería Familiar y Comunitaria. Formación Alcalá8.- Martin A, Jodar G (2018). Atención Familiar y Salud Comunitaria: Conceptos y Materiales para Docentes y Estudiantes. BARCELONA: ELESEVIER9.- Campo A (2009). Enfermería comunitaria. Madrid: Difusión Avances de enfermería10.- Frías A (2000). Salud Pública y educación para la salud. Masson</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Bioloxía/661G01002

Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/661G01004

Bases para a interpretación do coñecemento científico/661G01008

Observacións

Esta materia ten en conta as recomendacións de SOSTENIBILIDADE

MEDIO AMBIENTE, PERSOA E IGUALDADE DE XENERO:- A entrega dos traballos documentais que se realicen

nesta materia, realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen

necesidade de imprimilos. No caso de que a entrega dos traballos, fose en papel:- Non se empregarán plásticos- Realizaranse impresións a dobre

cara- Empregarase papel reciclado- Evitarase a impresión de borradores.- Na realización dos traballos tutelados, o plaxio e a

utilización de material non orixinal, incluíndo aquel obtido a través de

Internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso

do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na

actividade.- Teranse en conta os principios éticos relacionados

cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.- Atendendo ás distintas normativas de aplicación para

a docencia universitaria, nesta materia terase en conta a perspectiva

de xénero velando pola non utilización dunha linguaxe sexista na aula,

nos documentos desenvolvidos na materia e nas actividades clínicas realizadas

co alumnado.- Traballarase para identificar e modificar prexuizos

e actitudes sexistas dentro da aula ou no contexto clínico, influíndo na

contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.- Prestará especial atención en detectar situacións de

discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para

corrixilas.- Facilitarase a plena integración do alumnado que por

razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten

dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías